

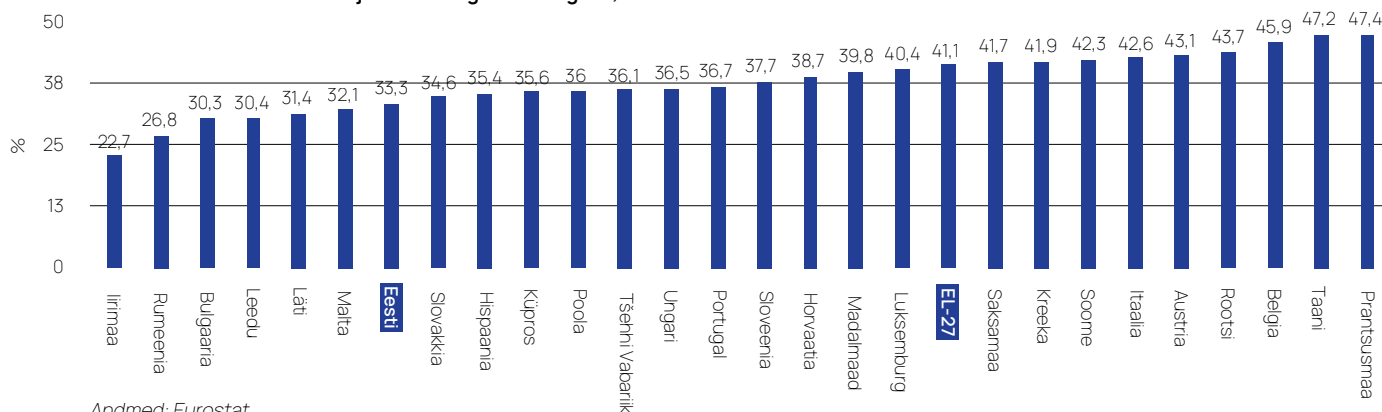
Maksutrendid Eestis ja Euroopa Liidus

Eesti maksukoormus on üks Euroopa Liidu madalamaid ja maksuerandid moodustavad vaid 1% SKT-st. Euroopa Liidu keskmisega võrreldes on Eestis suurem roll tarbimismaksudel, sarnane osakaal tööjõumaksudel ning oluliselt väiksem kapitali- ja varamaksudel. Rahvastiku vananemine ja töövormide muutumine hakkab tulevikus vähendama tööjõumaksude osakaalu riigi kulutuste rahastamisel.

Maksustruktuuri trendid ja võrdlus Euroopa Liidu teiste riikidega ei määra Eesti maksusüsteemi arengusuundi. Küll näitab see, millist tüüpi maksubaasil on rohkem ja millisel vähem potentsiaali riigi kulude katmiseks kaugemas tulevikus.

Eesti maksukoormus on EL-i riikide seas madalamaid

Maksutulu osakaal sisemajanduse kogutoodangust, 2019

Andmed: Eurostat

Maksutulu osakaal sisemajanduse kogutoodangust on Eestis viimase kahekümne aasta jooksul veidi kasvanud – kui aastal 2000 oli see 31,1%, siis 2019. aastal ulatus see juba 33,3 protsendini. Siiski on Eesti seitsme madalama maksukoormusega EL-i riigi hulgas.

Eestis maksusoodustusi ja -vabastusi vähe

Maksutulu vähendavad erinevad maksusoodustused ja -vabastused, mida nimetatakse maksukuluks. **Eesti 2021. aasta riigieelarves on maksukulused 301,9 mln euro ulatuses**, mis moodustab 1,1% SKT-st (2019. aastal 0,9%) ja 3,7% maksutulust. Osakaaluna SKT-st oli Eesti maksukulu 2019. aasta seisuga kolme madalama EL riigi hulgas.

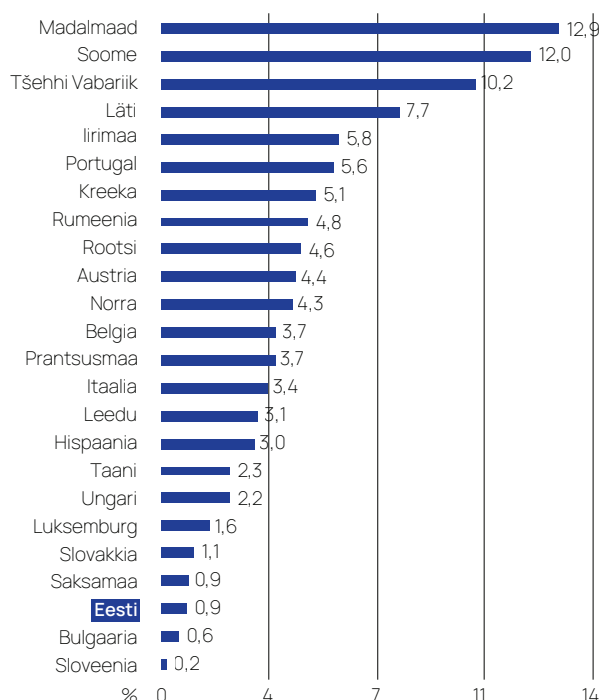
Eesti suurimad maksukulud on:

- regulaarselt jaotatava kasumi madalam maksumäär (**79 mln eurot**)
- madalama käibemaksumääraga maksustatud ravimid ja meditsiiniseadmed (**70 mln eurot**)
- diislikütuse aktsiisimäärast soodsam aktsiisimäär eriotstarbelisele diislikütusele (**31 mln eurot**)
- majutusteenuste madalam käibemaksumäär (**31 mln eurot**)

Maksukulu hinnang on arvestuslik ja ei väljenda tingimata tulu, mis riigile täiendavalt maksusoodustuse või -vabastuse kaotamisel laekuks. Maksuvabastuse kaotamise korral tuleb arvestada ka käitumuslike ja jaotuslike mõjudega – näiteks diislikütuse aktsiisi tõstmisel tarbimise vähenemisega või ravimite käibemaksu tõstmisel toimetulekuraskustega, mis tabaks eelkõige madala sissetulekuga eakaid.

Eesti on üks väikseima maksuvabastuste- ja soodustustega riik Euroopa Liidus

Maksukulu osakaal SKT-st valitud Euroopa riikides (2019)

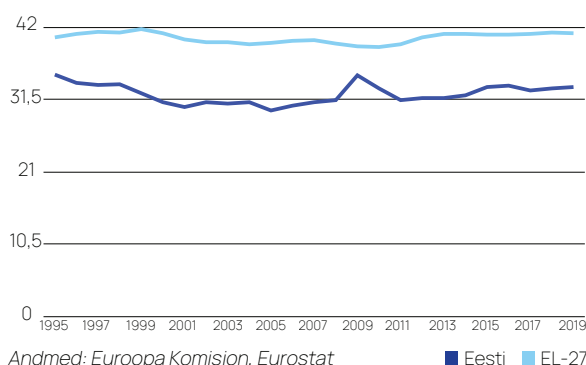

Andmed: Global Tax Expenditures Database

Maksutulu struktuur püsib stabiilne

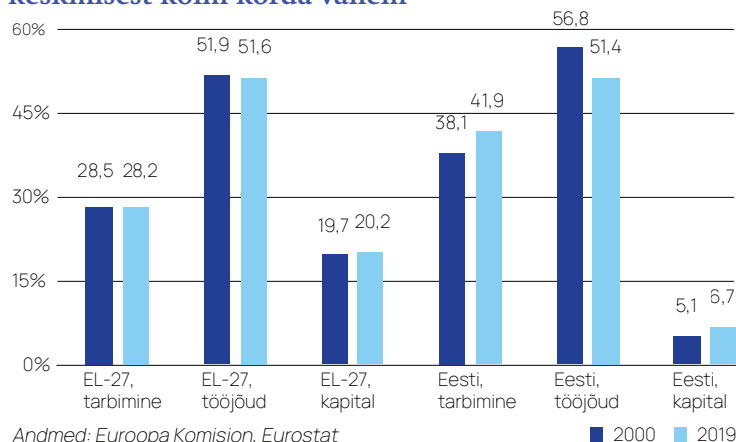
Maksutulu struktuur on Euroopa Liidus püsinud viimase kahekümne aasta jooksul väga stabiilsena. Eestis seevastu on maksustruktuur nihkunud viimastel kümnenditel tööjõu maksustamiselt tarbimise maksustamisele. Tööjõu maksukoormuse tase on täna sarnane EL-i keskmise tasemega, kuid tarbimismaksude (eeskätt käibemaks ja aktsiisid) roll Eesti maksustruktuuris on Euroopa keskmisest oluliselt suurem. Eesti paistab silma käibemaksu kogumise efektiivsusega – võrreldes teiste riikidega suudetakse koguda võrdlemisi suur osa potentsiaalsest maksukohustusest ning kõrvalehooldmise, maksupettuste ja -erisuste läbi tekkiv kadu on väike.

Maksutulu osakaal SKT-st on Eestis aastatel 1995–2019 suurenenud

Andmed: Euroopa Komisjon, Eurostat

Eestis maksustatakse kapitali Euroopa Liidu keskmisest kolm korda vähem

Andmed: Euroopa Komisjon, Eurostat

Võrreldes Euroopa riikidega on Eesti maksutulul oluliselt väiksem osakaal kapitalimaksudel. Nende hulka kuuluvad näiteks varamaksud (Eestis maamaks), ettevõtte tulumaks ning maksud dividendi- ja üüritulult.

Maksustruktuuri tulevik

Maksukoormust ja -struktuuri mõjutab rahvastiku vananemine, mis vähendab töökäte ja suurendab ülalpeetavate arvu. Varasemates töödes on Arenguseire Keskus toonud välja suureneva surve tervishoiu¹ ja pikaajalise hoolduse² rahastamisele, samuti ebakindlast töösuhetest tulenevat maksutulu kaotust³. Tööjõumaksude baasi mõjutab ka automatiseerimine ning tehisintellekti areng, mis kitsendab järjepidevalt inimtööjõudu vajavate töökohtade ringi.

Tulevikuvaates peab Euroopa Komisjon oluliseks:

- äriühingute maksustamise raamistiku uuendamist (BEFIT);
- varasemast väiksemat toetumist tööjõumaksudele;
- sihitumat ja efektiivsemat käibemaksu;
- käitumist suunavate maksude suuremat kasutust⁴.

Viited:

¹ Arenguseire Keskuse raport „Tuleviku tervishoid“ (2020) <https://www.riigikogu.ee/arenguseire/tuleviku-tervishoid/>

² Arenguseire Keskuse raport „Pikaajalise hoolduse tulevik“ (2021) <https://www.riigikogu.ee/arenguseire/pikaajalise-hoolduse-tulevik/>

³ Arenguseire Keskuse raport „Tuleviku töö“ <https://www.riigikogu.ee/arenguseire/tooturu-uurimisprojekt/>

⁴ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_21_2431